

82

2-16

910

u. q.
u. p-

Ն Ա Թ Բ Ի Ն Ք Ե Ր Թ Ը Ն

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՀՌԶԱԿԱԽՈՐ ԳԱՂՏՆԻ
ՈՍՏԻԿԱՆԻՆ ՆՈՐԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԹԱՐԳՄ. Ժ. Շ.

ԹԻԻ 5

Ա Ր Ի Ի Ն Ի Խ Ո Ր Ա Ն Ը

Նաթ Փինքերթըն տեսաւ որ սոսկալի խորանին առիճանները
բացուեցան Օր. Լէօնի տակ, որ խուլ ձայնով մը մխրճուեցաւ
խորհրդաւոր բացուածքին մէջ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ չաբթու ամէն կողմ փնտռեցէք և կարդացէք տիեզերահռչակ գաղտնի ոստիկան

ՆԻՔ ՔԱՐԹԸՐԻ

Բոլորովին նոր և հետաքրքրաշարժ

արկածները

Հարկ չկայ Նիք ՔԱՐԹԸՐԻ Հայ հասարակութեան ծանօթացնելու որովհետեւ ամէն մարդ մեծ ու պղտիկ լսած է կամ գիտէ Նիք ՔԱՐԹԸՐԻ ևւ ՆԱԹ ՓԻՆԲԵՐԹԸՆԻ անունները որ այնքան սերտօրէն կապուած են ներկայ դարու ոստիկանական տարեգրութեանց հետ:

ԱՐԻՒՆԻ ԽՈՐԱՆԸ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՄՐՑՈՒՄ ՄԸ

Այն օրը հեղինական ժպիտ մը կը թափառէր Փինքերթընի շրթներուն վրայ, մինչ լրագիր մը աչքէ կ'անցընէր գրասենեակին առջեւ նստած:

— Բօ՛լ, կանչեց յանկարծ:

— Ի՞նչ կը փափաքիք, վարպետ, բաւա Բօլ, գրէթէ անմիջապէս բանալով սենեակին դուռը և կէս բացուածքէն ներս մտցնելով գլուխը:

— Հետք խօսիլ կ'ուզեմ...: Հոս եկուր և սա տարօրինակ ծանուցումին նայէ քիչ մը և ըսէ թէ կարծիքդ ի՞նչ է այս մասին:

Երիտասարդ ոստիկանին երկնցուց թերթին չորրորդ էջին վրայ խոշոր գիրերով տպուած ծանուցում մը: Բօլ գրասենեակին դուռը գոցեց, վարպետին մօտեցաւ, թերթը առաւ և բարձր ձայնով կարգաց հետեւեալ տողերը, որոնք սեւ լայն շրջանակի մը մէջ առնուած էին.

«ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ».

«ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

«ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ»

«ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ»

«Այս կարգի միակ կամսուք՝ մեր ժամանակին մեջ.— Ոճադործներու հետապնդում, ակներու վրայ զայցնի հսկողութիւն.— Դադնիսներու ուսումնասիրութիւն և յուսաբանութիւն կրօնական սկզբունքներու համեմատ.— Միևեկ այսօր սնորհակ յաջողութիւններ.— Չայաւուր գին.— Արագ գործադրութիւն.— Դրասնեակներ.— Մարք Սրիք, 234, հիւղերուդ տարկ.— Ս. Մարք Պերի, սնորհներ»

Բօլ, որ նախապէս ապշուած էր, լրագիր

նստաւ և քօղը վեր առաւ, երեւան բերելով գունատ և նորատի դէմք մը, երկու խոշոր կապոյտ աչքերով լուսաւորուած :

— Թերեւս խօսքը իմացած էք արդէն այն գործին, որուն համար հօս կուգամ, ըսաւ անուշ և ներդաշնակ ձայնով մը :

— Անշուշտ, խնդիրը ձեր հօրը անհետացումին վրայ է, պատասխանեց Փինքէրթըն : Եթէ չեմ սխալիր, այս դէպքը ութ օր առաջ տեղի ունեցած է :

— Այո՛, ըսաւ աղջիկը, որուն այտերը թեթեւ կարմրութիւնով մը ծածկուեցան :

— Ինչո՞ւ աւելի կանուխ չդիմեցիք ինծի :

— Պէտք էի դիմել և միտք ունէի... : Բայց խեղճ հօս անհետանալուն յաջորդ օրն իսկ այցելութիւնը ընդունեցի գաղտնի ոստիկաններու ուրիշ զրասենեակի մը տնօրէնին : Անիկա ա՛յնչափ շատ ու ա՛յնչափ համոզիչ կերպով խօսեցաւ ինծի հետ որ վերջապէս գործը անոր յանձնեցի :

— Ա՛հ, ա՛հ, ըսաւ Փինքէրթըն հետաքրքրուելով : Կրնա՞մ հարցնել թէ ո՞րն է գաղտնի ոստիկաններու այն զրասենեակը, որուն տնօրէնն է այդ անձը :

— «Արդարութիւն» կը կոչուի և ինծի եկող պարոնին անունն է Մաք Պէրրի :

Վարպետը չկրցաւ զսպել զարմանքի բացագանչութիւն մը :

— Կրէնթադրեմ թէ հիմակ ինծի եկած էք, որովհետեւ այդ զրասենեակը տակաւին ո՛ր և է գնահատելի արդիւնք մը ձեռք ձգած չէ, այնպէս չէ՞, հարցուց :

Աղջիկը գլուխը ծռեց շփոթած :

— Կը խոստովանիմ որ այդպէս է, Մր. Փինքէրթըն, ըսաւ : Մր. Մաք Պէրրի ամէն օր կը հաւատէ ինծի թէ խեղճ հօսս հետքը դտած է, բայց իմ ներքին համոզումս սա է թէ իր հետազօտութիւնը ո՛ր և է յառաջդիմութիւն չընէր : Ասկէ գտաւ, ամէն վայրկեան կարեւոր գումարներ կը պահանջէ ինձմէ, իբր թէ շարունակելու համար շատ սուղի նստող և շատ վտանգաւոր քննութիւններ : Հետզհետէ մտահոգութիւնս կ'աւելնայ : Մէկ խօսքով, այլեւս վստահութիւն չունիմ Մր. Մաք Պէրրիի վրայ :

— Կը հասկնամ, Օր. Ֆրէնք, ըսաւ գաղտնի ոստիկանը :

որ մտահոգ եղած էր : Աղէկ ըրիք որ ինծի եկաք, թէեւ քիչ մը ուշ : Բայց բնաւ պէտք չէր որ ձեր գործը անոր յանձնէիք :

— Աւա՛ղ, պատասխանեց աղջիկը, պէտք չէր նոյն իսկ որ հօս գայի, որովհետեւ բացարձակապէս խոստացայ Մր. Մաք Պէրրիի որ ուրիշ գաղտնի ոստիկանի չդիմեմ : Մասնաւորապէս ձեզմէ զգուշացուց զիս :

— Սա՛ նայէ, սա՛ նայէ... : Եւ ի՞նչ ըսաւ իմ մասին :

— Ըսաւ թէ ձեր զրասենեակը կորստեան և մեղքի վայր մըն է, թէ դուք մարդիկը խաբելու արհեստին մէջ վարպետ եղած էք, թէ աւելի աղէկ էր անձնասպան ըլլալ քան թէ գործ ունենալ ձեզի հետ... : Նոյն իսկ պարտաւոր էի Մր. Մաք Պէրրիի աղանդին պատկանող մատուռին մէջ երգում ընել որ մարդու բան չըսեմ... :

— Իր աղանդի՞ն : Զեղի ըսաւ թէ կրօնական աղանդի՞ մը կը պատկանի :

— Այո՛, և թէ այդ աղանդին կողմէ հաստատուած է իր զրասենեակը : Աւելցուց թէ Աստուած բարեհաճած է հրաշքներ ընել իր պաշտօնեաներուն համար, որոնք արդէն գործի մը չեն ձեռնարկեր առանց աստուածային օգնութեան : Ասոր համար կը փափաքի որ իր յաճախորդները այդ աղանդին մաս կազմեն, գոնէ ո՛րչափ ժամանակ որ տեսն իրենց հետազօտութիւնները, վասն զի անոնք նոյնչափ լաւ կը յաջողին որչափ եթէ երկու կողմերը միասին ազօթեն յաջողութեան համար... : Իր կրօնական մոլեռանդութեամբ, երգում ընել տուաւ ինծի որ մօտեցա իր մատուռը երթամ ու Աստուծմէ խնդրեմ որ իր շնորհները ընծայէ մեզի... :

— Ահաւասիկ գուարձալի մարդ մը, ինչպէս կ'ըսէր Բօլ քիչ մը առաջ, յայտարարեց Փինքէրթըն գլուխը երերցնելով : Ոճրագործները երեւան հանելու համար իր գործելու եղանակը առնուազն տարօրինակ է և շատ պիտի զարմանամ եթէ արդիւնքներ ձեռք բերած է արդէն այդ մէթոտով :

— Սակայն զարմանալի յաջողութիւններու վրայ խօսեցաւ ինծի :

— Անշուշտ : Զէր կրնար հակառակը ըսել ձեզի : Ուրեմն, Օր. Ֆրէնք, ինծի եկած էք ձեր շահերը ինծի վստահելու և ինձմէ խնդրելու համար որ ձեր հօրը անհետացման վրայ քննութիւն կատարեմ :

— Այո՛, պատասխանեց աղջիկը և կը յուսամ թէ պիտի չմերժէք։

— Այդ պարագային մէջ շարունակեց Փինքէրթըն, պիտի խնդրեմ ձեզմէ որ ինծի հետ կատարեալ անկեղծութեամբ վարուիք և բան մը չծածկէք ինձմէ ինչ որ մասնաւորաբար ձեզի կը վերաբերի...։ Սոք կուտամ ք։

— Անշուշտ։ Ամէն բան անկեղծօրէն պիտի ըսեմ, որովհետեւ ձեզ տեսնելուս պէս հասկցայ թէ կրնայի բացարձակ վստահութիւն մը ունենալ ձեր վրայ։ Հարցուցէք, Մր. Փինքէրթըն։

— Ծնորհակալ եմ։ Մր. Հէրըլտ Ֆրէնք քանի՞ տարու էր։

— 62 տարու։

— Ո՞րչափ հարստութիւն ունի։

— Հօրս հարստութիւնը կրնայ երեք միլիոն տոլար հաշուուիլ, պատասխանեց Օր. Լէօնի քանի մը վայրկեան մտածելէ ետք։

— Գիտէ՞ք թէ Մր. Հէրըլտ կտակ մը թողած է և եթէ այդ կտակը գոյութիւն ունի, անոր տրամադրութիւններուն տեղեակ էք։

— Այո՛, հայրս կտակ մը ըսած էր և ճշդիւ գիտեմ անոր բովանդակութիւնը։

— Կ'ենթադրեմ թէ, ըրաւ զաղտնի ոստիկանը ժպտելով, դուք անոր կտակընկալն էք։

Օր. Ֆրէնք գլուխը երեքցուց։

— Կը սխալիք, ըսաւ։ Հայրս տոլար մը չի ձգեր ինծի։ Մօրեղբորորդիս՝ Չարլի Թէլլօն ըրած է իր հարստութեան միակ ժառանգորդը։

— Ի՞նչպէս, պողաց Փինքէրթըն։ Սակայն դուք իր միամօր աղջիկն էք, այնպէս չէ՞։

— Արդարեւ իր միակ զաւակն եմ։ Բայց պիտի բացատրեմ ինչ որ հոնելուկ մը կ'երեւայ ձեզի։ Հայրս կը փափաքի որ ամուսնանամ մօրեղբորորդիս հետ, որուն նշանածն եմ արդէն։ Անոր համար է որ իր ամբողջ հարստութիւնը անոր տուած է, պայմանաւ սակայն որ այդ հարստութիւնը ինծի պիտի պատկանի եթէ Չարլի մեռնի կամ իր խոստումը չպահէ։

— Բայց այն ատեն, Օրիորդ, տեսակ մը բռնի ամուսնութիւն է ասիկա։

— Ամենեւին...։ Ընդհակառակը, մօրեղբորորդիս ու ես զիրար կը սիրենք և երջանիկ ենք որ իրարու հետ պիտի ամուսնանանք։

— Լա՛ւ, հիմա հասկցայ, ըսաւ զաղտնի ոստիկանը, ինքնիրեն կատարեալպէս ինքնատիպ մարդ մը նկատելով անհետացողը։ Ձեր մօրեղբորորդին Նիւ Եօ՞քը կը բնակի։

— Ո՛չ, սպայ է և Բանատայի սահմանագլուխին վրայ ֆոկատի մը կը հրամայէ։ Արդէն այս մասին բոլորն վէճ մը ունեցած եմ Ապահովութեան պետին՝ քննիչ ՄաքՔօնէլի հետ։

Նաթ Փինքէրթըն զաղտնապէս ժպտեցաւ։ Աղջկան ըսելիքը կը գուշակէր։

— Մտածեցէք անգամ մը, շարունակեց Լէօնի Ֆրէնք, համարձակեցաւ Չարլիի վրայ կառկածիլ։

— Կարծած է թէ անկարելի չէ որ ձեր մօրեղբորորդին մատ ունեցած ըլլայ ձեր հօրը անհետացումին մէջ։

— Այո՛, ճիշդ այդպէս։ Եւ հակառակ իմ կորովի ընդդիմութեանս և զայրալից բողոքներուս, անիկա ձեռնարկեց հետազոտութիւններու, որոնք բնականաբար ո՛ր և է արդիւնք չունեցան։ Մօրեղբորորդիս իր պաշտօնին գլուխը զոնուելուն համար տակաւին չէ կրցած գալ, բայց հաւանաբար վաղը հոս պիտի ըլլայ։

Պահ մը լռութիւն տիրեց։ Գաղտնի ոստիկանը կը մտածէր իր լսածներուն վրայ։

— Այս ամէնը Մաք Պէրրիի ըսի՞ք, հարցուց յանկարծ։

— Այո՛...։ — և ոստիկա թերեւս զազափար մըն է —, բայց ինծի անանկ եկաւ թէ արդէն անիկա գրէթէ ինծի չափ տեղեակ էր այն բաներուն։

— Ըսել է թէ առաջուրնէ տեղեկութիւն առած էր, յայտարարեց Փինքէրթըն, որ կը հաստատուէր իր համոզումին մէջ թէ բարեպաշտ Մաք Պէրրի չափ կառկածելի անձ մըն էր և որոշեց այս մասին քննութիւն մը կատարել։ Մր. մըն էր և որոշեց այս մասին քննութիւն մը կատարել։ Մր. Մաք Պէրրիի գիտէ՞ թէ ձեր մօրեղբորորդին ե՛րբ պիտի գայ։

— Այո՛, իրեն ըսի թէ Չարլի վաղը կէս օրէն ետք Կեղբոնական երկաթուղիով պիտի գայ։

— Ի՞նչ ըսաւ։

— Ըսաւ թէ կայարան պիտի երթար դիմաւորելու և անոր հետ պիտի զբաղէր այս գործով։

— Դուք ալ կայարան պիտի երթա՞ք ձեր մօրեղբորորդին դիմաւորելու :

— Շատ կ'ուզէի... բայց Մր. Մաք Պէրրի կը պահանջէ որ — եւ ասիկա ալ շատ տարօրինակ կ'երեւայ ինծի — ճիշդ այդ ժամուն մատուռը գտնուիմ աղանդին յարելու համար : Ժամը Ծուկէսին բարեպաշտ եղբայր մը, ինչպէս կ'ըսէ, պիտի գայ գտնէ զիս, խորանին առջեւ տանելու :

Փինքէրթըն թեթեւօրէն սուլեց :

— Ձեր մօրեղբորորդիին մէկ լուսանկարը ունի՞ք վրանիդ, հարցուց :

— Այո՛, հրամմեցէք : Պիտի տայի Մր. Մաք Պէրրիի, որ ինձմէ խնդրած էր :

— Արտօնեցէք որ քովս պահեմ : Եթէ ուզէք, ուրիշ մը կուտաք այդ բարեպաշտ անձին :

— Բայց ո՛չ, չեմ ուզեր : Այդ մարդը ինծի վստահութիւն չի ներշնչեր և մտադիր եմ իր մատուռն ալ չերթալ : Կը յուսամ թէ ապագային մէջ այլ եւս գործ մը պիտի չունենամ անոր հետ :

— Ընդհակառակը, Սր. Ֆրէնք, յայտարարեց գաղտնի ոստիկանը հաստատուն շեշտով մը : Այդ մարդուն ձեզմէ ուղածները պէտք է ընէք : Պատճառներ ունիմ կարծելու թէ անիկա աղտոտ արհեստ մը ի գործ կը դնէ և պէտք է որ վերջ մը տանք այդ մեքենայութիւններուն : Թերեւս այս կերպով յաջողինք գտնել ձեր հօրը հետքը :

Լէօնի.Ֆրէնք գաղտնի ոստիկանին երեսը նայեցաւ զարմանքով :

— Պատրաստ եմ ընել, ըսաւ, ինչ որ խորհուրդ տաք ինծի, նոյն իսկ եթէ չհասկնամ թէ ի՞նչ օգուտ պիտի ունենայ : Ուրեմն աւելի ճշդութեամբ ըսէք ինծի թէ ի՞նչպէս պէտք է վարուիմ :

— Օ՛հ, դժուար չէ, շարունակեց գաղտնի ոստիկանը : Նախ՝ այդ Մաք Պէրրիին պիտի չմերժէք ձեր մօրեղբորորդիին լուսանկարը : Ուրիշ մըն ալ ունի՞ք :

— Այո՛, շատ ունիմ :

— Յետոյ սիրով պիտի ընկերանաք այն ջերմեռանդ

անձին, որ մատուռ պիտի տանի ձեզ : Հանդիստ եղէք, ցաւալի բան մը պիտի չպատահի ձեզի, որովհետեւ ես ձեր շատ մօտը պիտի ըլլամ : Վերջապէս կը խնդրեմ ձեզմէ որ երկուող յանձնարարական մը տաք ինծի ձեր մօրեղբորորդիին համար, ըսելով անոր թէ կատարեալ վստահութիւն թող ունենայ իմ կամ օգնականներուն վրայ : Տեսէք, Օրիորդ, կարեւորը սա է թէ Մր. Մաք Պէրրիի հանգէպ այնպէս վարուիք որպէս թէ ամենաբացարձակ վստահութիւն ունիք անոր վրայ :

— Ասիկա շատ դժուար պիտի ըլլայ ինծի համար, վասն զի կեղծել չեմ գիտեր, բայց նորէն կը յուսամ թէ յաջողիմ, ըսաւ Լէօնի : Եթէ այդ մարդը անպարկեշտ դիտումներ ունի, իմ ամենամեծ շահս կը պահանջէ որ դիմակազերծ ըլլայ :

Խօսելով մէկտեղ, Նաթ Փինքէրթըն պատուհանին մօտեցած էր : Հոն կեցաւ այնպիսի ձեւով մը որ վարագոյրին տակ բոլորովին պահուրտած ըլլայ և փողոցէն կարելի չըլլայ զինքը տեսնել : Իր խորաթափանց աչքերով խճուղիին ամբողջ երկայքը կը լրտեսէր և քիչ ետքը նշմարեց սեւեր հագած բարձրահասակ մարդ մը, որ գանդաղօրէն կը պտտէր դիմացի մայթին վրայ, առանց աչքէ կորսնցնելու իր տունին դուռը :

— Բան մըն ալ ըսեմ, Սր. Ֆրէնք, աւելցուց աղջկան կողմը դառնալով, Մր. Մաք Պէրրի ապահովապէս պիտի հարցնէ ձեզի թէ ինչո՞ւ իմ գրասենեակս եկաք :

— Բայց չգիտեր թէ եկած եմ, ըսաւ բոլորովին զարմացած : Կրնաք հասկնալ թէ իրեն չըսի որ ձեզի դիմելու միտք ունիմ :

— Անիկա տեղեկացած է, շարունակեց Փինքէրթըն : Կամ լրտեսել կուտայ ձեզ և կամ թէ ինք անձամբ կը լրտեսէ : Սա պատուհանին առջեւ եկէք և վարագոյրին ետեւը կեցէք, որպէս զի փողոցէն չտեսնէ ձեզ :

Աղջիկը մօտեցաւ ապակիին :

— Ո՞վ է սեւեր հագած ու լայնեղբ գլխարկ մը դրած սա մարդը, որ փողոցին միւս կողմը հանդարտօրէն քալելու երեւոյթ ունի, հարցուց իր ուշադրութիւնը գրաւած մարդը ցոյց տալով անոր :

— Աստուած իմ, պոռաց աղջիկը, սարսափահար ընկրկելով: Մը. Մաք Պէրրին է, իրաւունք ունիք: Բայց ի՞նչ պէս կրցաք դուշակել:

— Դժուար չէր: Հիմակ աղէկ ուշադրութիւն ըրէք, Օր. Ֆրէնք: Եթէ այդ մարդը ձեզ հարցաքննէ, պէտք է բացէ ի բաց պատասխանել իրեն թէ իմ գրասենեակս եկաք: Աւելցուցէք միայն թէ ես մերժեցի զբաղիլ ձեր գործով և թէ մինչեւ իսկ կոշտ վարմունք մը ունեցայ երբ իմացայ թէ գաղտնի ոստիկաններու ուրիշ գրասենեակի մը դիմած էիք արդէն: Մի՛ ըսէք իրեն թէ այդ գրասենեակը ծանօթացուցիք ինծի, այլ պնդեցէք իմ մերժումիս և սրտնեղութեանս վրայ, և այնպէս ձեւացուցէք թէ ինծի դէմ զայրացած էք իմ հարատւութեանս և իմ անհաճոյ ընթացքիս պատճառաւ: Ամէն բան ձեզմէ կախում ունի: Ահա՛ թէ ինչու խիստ հարեւոր է որ ճշդիւ գործադրէք ինչ որ այս պահուս կը խնդրեմ ձեզմէ:

Օր. Ֆրէնք խոստացաւ ձեռքէն եկածին չափ խաղալ այս կատակերգութիւնը և գաղտնի ոստիկանին սենեակէն մեկնեցաւ, քանի մը հրահանգներ ալ ստանալէ ետք այն եղանակին վրայ, որով պէտք է վարուէր Պէրրին հետ:

Հազիւ թէ քանի մը քայլ առած էր փողոցին մէջ, ծանօթ ձայն մը եկաւ ահանջին:

— Օր. Ֆրէնք, կ'ըսէր այդ ձայնը, ուրախ եմ որ կրցայ գտնել ձեզ: Ինքնիրմէս դուրս ելած եմ բոլորովին և չեմ գիտեր ճշդիւ թէ ի՞նչ խորհիմ ձեր ընթացքին վրայ:

Աղջիկը գլուխը դարձնելով, իրեն ճիշդ քովը տեսաւ Մաք Պէրրին: Մարդը յափշտակիչ թռչունի իր կիսադէմքով, վայրագ աչքերով, սովորականէն աւելի գարշատեսիլ երեւոյթ մը ունէր:

— Ի՞նչ եղաք, Մը. Մաք Պէրրի, հարցուց աղջիկը երկչոտ ձայնովը աղու մը, որ կը զգայ թէ յանցանք մը գործած է: Ո՛վ է որ այսչափ բարկացուցած է ձեզ:

— Դժուար էք, պատասխանեց Մաք Պէրրի խոտութեամբ: Յատկապէս պատուիրած էի ձեզ չդիմել այդ փինքէրթընին, վասն զի անիկա տխմարին մէկն է և միմիայն կրնայ դրամ շորթել անոնցմէ, որ կը խաբուին իր ուշադրութեն և երեւակայական շահատակութիւններէն: Եւ անա՛ կը

տեսնեմ որ անոր տունէն դուրս կ'ելլէք: Է՛ ուրեմն, քանի որ այդպէս է, Օր. Ֆրէնք, բացարձակ կերպով կը մերժեմ զբաղիլ ձեր շահերով: Վստահեցէք այդ փինքէրթընին: Թող անիկա ձեր փոխար անեցած դրամը ուտէ լմացնէ:

Լէօնի Ֆրէնք ընկճուած երեւոյթ մը առաւ, որ ապառաւ մը անգամ պիտի ողորէր:

— Աւա՛ղ, շտաւ գրեթէ լալով, ո՛րքան իրաւունք ունիք, Մը. Մաք Պէրրի, և ես ո՛րքան յիմար, անխոհեմ, յանցապարտ եղայ այդ մարդուն տունը երթալով: Բայց արդէն պատիժս կրեցի, որովհետեւ այնպիսի ընդունելութիւն մը ըրաւ ինծի, զոր երբեք պիտի չկարծէի թէ կրնայ ընել բարեկիրթ մարդ մը:

— Ի՞նչպէս, հարցուց Մաք Պէրրի յանկարծ հետաքրքրուելով: Անպատշաճ վարմունք մը ունեցաւ: Ի՞նչ կ'ըրնայ ըսել ձեզի:

— Զախորդութիւն մը գոյժեցի իմացնելով իրեն թէ գաղտնի ոստիկաններու ուրիշ գրասենեակի մը դիմած էի արդէն: Անիկա իմանալուն պէս բարկացաւ: Ըսաւ թէ իր վրայ մեծ վստահութիւն մը ունենալու չէի որ իրեն կը դիմէի կեանքս վրդովող դէպքէն ութ օր ետք և թէ ինք չէր ուզեր ծառայել անոնց որ նախապէս չէին դիմեր իրեն: Մէկ խօսքով, ճամբեց զիս դէպ այդ միւս գրասենեակը, աւելցնելով թէ բնաւ չէր հետաքրքրուեր իմ գործովս և թէ ոեւէ պարագայի մէջ պիտի չստանձնէր զայն:

Մինչ աղջիկը հատկաւ ձայնով մը կը խօսէր, Մաք Պէրրի աչքերը կը պճլտային: Դժուարաւ կը զօպէր իր ուրախութիւնը:

— Զեր շիմում ըրած գրասենեակին անունը տուի՞ք, հարցուց:

— Ո՛չ, պատասխանեց աղջիկը: Եւ արդէն մանրամասնութիւն չուզեց ինձմէ ու ճամբեց զիս ծայրայեղ կոշտութեամբ:

Մաք Պէրրի սկսաւ հեգնել և բծլորովին հաճելի դէմք մը առաւ նորէն:

— Այդ պայմաններուն մէջ ձեր գործը երեսի վրայ պիտի չձգեմ, ըսաւ: Ես ճէնթըլմէն մըն եմ, Օր. Ֆրէնք: Այդ փինքէրթընին պէս չեմ վարուիր: Բնաւ չեմ մոռնոր՝ յար-

դանքը, զոր պարտաւոր ենք ցոյց տալ տկար սեռին: Կըր-
նաք վստահիլ իմ աջակցութեանս վրայ:

Լէօնի ձիւ մը ըրաւ ձեռքը երկնցնելու և քաղցրու-
թեամբ պատասխանելու համար անոր:

— Շատ երախտապարտ եմ ձեզի, ըսաւ, և կը խոստա-
նամ ձեզմէ զատ ուրիշի մը չվստահիլ ասկէ ետք: Կ'ազա-
չեմ, ներողամիտ եղէք իմ անխորհուրդ դիմումիս: Հիմակ
ի վիշտս ինծի հասկցայ թէ բարեկիրթ և կրօնասէր մարդու
մը խորհուրդներէն ազէկը չկայ:

Կեղծ բարեմտութիւն ցոյց տուող մարդը, որ յայտնա-
պէս ուրախ էր իր խաբէութեանը զո՛ր եղող աղջկան արտա-
յայտած բարի զգացումներէն, շարունակեց կողմնակի ակ-
նարկ մը ձգելով անոր վրայ:

— Ըսել է թէ պիտի ընէք ինչ որ խնդրեմ ձեզմէ:

— Այո՛, ինչ որ խնդրէք, պիտի ընեմ կատարեալ վըս-
տահութեամբ, պատասխանեց թշուառ աղջիկը, որ այդ մատ-
դուն երեսը թքնելու փափաք մը կ'զգար:

— Է՛, ուրեմն, թոյլ տուէք որ հրահանգներս կրկնեմ:
Վաղը, կէս օրէն ետք, ժամը 5,30ին միջոցներդ, իմ բա-
րեպաշտ եղբայրներէս մէկը պիտի դայ և մեր աղանդին
մատուռը պիտի տանի ձեզ: Խորանին առջեւ կ'երթաք,
ջերմագին աղօթք մը կ'ընէք և կը խոստանաք «Արդարու-
թեան» գրասենեակին հաւատարիմ մնալ ձեր գործին ամ-
բողջ տեւողութեանը համար: Իսկ ես ժամը 6ին Կեղերոնա-
կան երկաթուղիին կայարանը պիտի երթամ ձեր մօրեղբոր-
որդի Չարլզ Թէլպօթը գտնելու, զոր մատուռ պիտի բերեմ:
Այդ երիտասարդ սպան հոն պիտի երկրպագէ և ձեզի հետ
պիտի աղօթէ խորանին առջեւ: Ասիկա ձեր գործին կուգայ:

— Այո՛, կուգայ, հոգիիս բոլոր ջերմեանդութիւնովը
պիտի աղօթեմ որպէս զի շուտով յաջողիք հայրս գտնել և
իմ գիրկս դարձնել զայն:

Մաք Պէրրի շատ գոհ մնաց այս պատասխանէն:

— Այս օրուան համար մնաք բարով, Օր. Թրէնք, ըսաւ
ձեռքը աղջկան երկնցնելով: Եթէ ձեզի հաղորդելիք բան մը
ունենամ տակաւին, վաղ առտու կը հաղորդեմ, հակառակ
պարագային պատրաստ գտնուեցէք կէս օրէն ետքը Ժ. 5,30ին:

Լէօնի խոստացաւ ճշդապահ ըլլալ և Մաք Պէրրի բաժ-

նուեցաւ անկէ, Հինգերորդ ծառուղիէն մինչեւ Մարք
Սթրիթ երթալու համար, ուր կը գտնուէր իր գրասենեակը:

Հոն հասնելով, վերելակ նստաւ և հինգերորդ յարկը
ելաւ: Իր գրասենեակին դրան առջեւ մարդ մը տեսաւ, որ
օտքի և կռուփի կրկնակի հարուածներ կուտար տախտա-
կամածին, դիւահարի մը պէս հայնոյելով վարձակալին բա-
ցակայութեանը համար: Ծերունի նաւաղ մըն էր, լայն
թիկնոց մը հագած, ոտքը խոշոր կօշիկ մը անցուցած: Բա-
ւական գէշ հոտով հոգէ ծխամորջ մը կը ծխէր: Մաք Պէրրի
իսկոյն անոր մօտը գնաց:

— «Արդարութեան» գրասենեակը ա՛ն է, պոռաց նա-
ւաղը վերջին հայնոյութիւնով մը:

— Այո՛: Գո՞րծ մը ունիք:

— Հարկաւ գործ մը ունիմ: Թերեւս տնօրէնը դուք էք:

Արդարեւ ես եմ: Անունս Մաք Պէրրի է, տնօրէն
«Արդարութեան» գրասենեակին:

Մաք Պէրրի, խօսելով մէկտեղ, դուռը բացած էր եւ
խնդրեց այցելուէն որ ներս մտնէ: Նաւաղը առաջին հան-
դիպած աթոռը առնելով նստաւ առանց քաշուելու:

— Է՛, ուրեմն, տեսնե՞ք խնդիրը ի՞նչ բանի վրայ է,
հարցուց տնօրէնը, որ իր սեղանին առջեւ նստած էր:

— Կայծա՛կ, պոռաց նաւաղը: Կատարեալ վստահու-
թիւն ունիմ ձեր վրայ, վասն զի «Արդարութիւն» կը կոչ-
ուիք: Ինծի օգնել կ'ուզէ՞ք:

— Իմ ուզածս ալ աղ է, պատասխանեց Մաք Պէրրի:
Բայց նախ պէտք է գիտնամ թէ խնդիրը ի՞նչ բանի վրայ է:

— Անշուշտ: Խնդիրը պիտի պատմեմ ձեզի: Ես որ ձեզի
հետ կը խօսիմ, քոյր՝ մը ունեցած եմ որ գեղեցիկ... ար-
ձանի մը պէս գեղեցիկ էր: Կը զարմանաք, Է՛, ծերունի:
Է՛ ուրեմն, երէկ միայն դարձայ արեւմտեան Հնդկաստանէն
և քիչ մնաց որ պիտի մեռնէի երբ իմացայ թէ իմ սիրեցեալ
պզտիկ Մէրիս դադրա՛ծ էր ապրելէ: Կը հասկնա՞ք, կայ-
ծա՛կ, մեռեր է սպաննուած, Սպաննուա՛ծ, կ'ըսեմ ձեզի և
սա էշ ոստիկաններէն ո՛չ մէկը չկրցաւ սպանիչը գտնել:
Սպասուհի էր վաճառական Նօթթընի քով, երրորդ Ծառու-
ղին: Իր սենեակին մէջ գտեր են դաշունահար սպաննուած:
Ոստիկանութիւնը այլևս չզբաղիր այս գործով: Մարդաս-

պանը ընաւ պիտի չգտնուի, անէ՛ծք: Բայց երգում ըրի ա-
նոր վրէժը լուծել և ասոր համար է որ եկած եմ փնտռելու
հարպիկ ոստիկան մը, որ ձեռք անցընէ Մէրիի թշուառա-
կան սպանիչը: Հազա՛ր անէ՛ծք:

— Լեցուն վարձք մը պիտի տա՞ք, հարցուց Մաք Պէրրի:

— Ես հարուստ չեմ, պատասխանեց նաւաղը: Բայց
խնայութիւններ ունիմ և հինգ հարիւր, և նոյն իսկ հա-
զար տոլարին պիտի չնայիմ, երբ այդ գարշելի արարածը
գտնեն:

— Կը ցաւիմ, ըսաւ Մաք Պէրրի, բայց այնչտի վա-
ղած եմ որ չեմ կրնար ձեր գործը ստանձնել: Գաղտնի ոս-
տիկաններու ուրիշ զբառնեակի մը դիմեցէք:

Նաւաղը ոտքի ելաւ զայրոյթով:

— Ի՛նչպէս, պոռաց կռոտիի ուժգին հարուած մը տա-
լով սեղանին: «Արդարութիւն» կոչածնիդ ա՞ղ է, անէ՛ծք:
Եթէ օտար հազար տոլար տայի, ամենայն սիրով պիտի
ստանձնէիք գործս: Եւ կը ճամբէք զիս, որովհետեւ խեղճ
մարդ մըն եմ և հազար տոլար միայն կրնամ տալ ձեզի:
Ձեր արդարութիւնը սիրուն է, սրիկանե՛ր, ասպատակնե՛ր,
ծովահէննե՛ր:

— Բաւական է, պոռաց Մաք Պէրրի, որ ոտքի ելած
էր և դուռը կը ցուցնէր նաւաղին: Անմիջապէս դուրս ելէք:

— Կ'երթամ, կ'երթամ, ըսաւ նաւաղը: Բայց հանգարտ
եղէք, ծերուկս, հոգ պիտի տանիմ ձեր զբառնեակը յանձ-
նարարելու:

Եւ դուրս ելաւ, դուռը ուժգնապէս գոցելով իր ետե-
ւէն և հրածեշտի տեղ իր ամէնէն ընտրեալ՝ հայհոյութիւն-
ները տեղացնելով, որոնց վրայ Մաք Պէրրի խնդալէ զատ
ուրիշ բան չըրաւ արդէն:

Բարի նաւաղը վերելալի նստաւ վար իջնելու համար և
փողոց ելլելուն պէս կառք մը կանչեց, որ զինքը տարաւ
Փինքէրթընի տունը: Բօլ Բէրիէ զինքը ընդունեց և ողջու-
նեց յանուն վարպետին, վասն զի այդ նաւաղը, — ինչպէս
որ ընթերցողները գուշակեցին թերեւս —, նոյն ինքն Նաթ
Փինքէրթընն էր:

— Իրաւունք ունէի, ըսաւ զաղտնի ոստիկանը: Կ'ե-
րեւի թէ «Արդարութեան» զբառնեակը ոճրագործներէն

տարբեր բան կը հետապնդէ: Մաք Պէրրի քովէն կուգամ
եւ անմիջապէս տեսայ որ այդ ստահակը խոշոր գումարներ
ձեռք ձգելու համար միայն կ'աշխատի: Հոգը անգամ չէ որ
խեղճ մարդկութիւնը ազատէ իր տառապանքներէն, փրկե-
լով զայն գողերէ և մարդասպաններէ: Մեծ յոյս ունիմ թէ
չուտով արգելք պիտի ըլլանք այդ խաբեբային աղտոտ առ-
պարէզին: Գալով քեզի, սիրելիս Բօլ, վաղուան համար
բաւեկան ապերախտ և դժուարին դորձ մը վերապահած եմ
քեզի: Բանի մը ժամուան համար պիտի փոխակերպուիք
երիտասարդ սպայի մը, որ քանի մը միլիոնի ժառանգորդ
է և անոր զերը պիտի կատարէք պէտք եղած կերպով:

Բօլ պատասխանեց գոհունակութեան աղւոր ժպիտով մը
և պայքարի յատակագծին վրայ քանի մը յաւելումաւկան
տեղեկութիւններ ուղեց իր վարպետէն:

ՍՈՍԿԱԼԻ ԽՈՐԱՆԸ

Յաջորդ օրը, կէս օրէ ետք ժամը հինգը քիչ մը անցած,
վայելուչ կերպով հազուած պարոն մը Օր. Լէօնի Ֆրէնքի
տունը գնաց և այցաքարդը զրկեց: Իսկոյն ներս տարուե-
ցաւ և մտաւ գետնայարկի մեծ սրահը, ուր Լէօնի կը գրտ-
նուէր մեկնելու պատրաստ:

— Ո՛րչափ երջանիկ եմ ձեզ տեսնելուս համար, Մր.
Փինքէրթըն, ըսաւ ուրախութեամբ, ձեռքը զաղտնի ոստի-
կանին երկարելով: Սիրտս սկսած էր ուժգնօրէն բարախել,
վասն զի կը մօտենայ վայրկեանը, ուր «բարեպաշտ եղբայրը»
պիտի գայ և մատուռ պիտի առաջնորդէ զիս: Անհաւատալի
վախ մը ունիմ և եթէ ձեզի խոստացած չըլլայի որ ամէն
բանի մէջ ձեր խորհուրդներուն պիտի հետեւիմ, կը խոստո-
վանիմ թէ պիտի մերժէի կատարել այս վտանգաւոր ուխ-
տագնացութիւնը:

— Բնաւ հոգ մի՛ ընէք. Օր. Ֆրէնք, զաղտնի ոստիկանը: Մօտէն պիտի հետեւիմ ձեզի: Աչքէ
պիտի չհեռացնեմ ձեզ, Ձեզի հետ մէկտեղ միեւնոյն ատեն
մատուռը պիտի գտնուիմ և պիտի չթողում որ ամենափոքր
տաղտուկի մը ենթարկուիք:

Այս ապահովիչ խօսքերուն հակառակ, աղջիկը, որ կ'անգրտանար թէ Փինքէրթըն ո՛ր աստիճան ճարտար և քաջասիրտ էր, չէր յաջողեր յաղթել իր սարսափին:

— Մաք Պէրրիի կողմէ զրկուած մարդը դալուն պէս, շարունակեց զաղտնի ոտիկանը, հոս բերել տուէք զայն, կ'աղաչեմ, և հարցուցէք թէ մատուռը ո՛ւր կը գտնուի: Պիտի զարմանամ եթէ ճիշդ պատասխան մը տայ ձեզ: Բայց հոգ չէ: Իր խօսքերը թերեւս զեկուցում մը պիտի ըլլան ինծի համար և թոյլ պիտի տան որ ամենակարճ ճամբով հասնիմ հոն:

Լէօնի խոստացաւ գործադրել իր ուղածները: Քանի մը վայրկեան ետք, դարձեալ դուռը զարնուեցաւ և Փինքէրթըն փութով պահուրտեցաւ վառարանին ջերմարգելին ետեւ:

«Բարեպաշտ եղբայր» ներս մտաւ: Խոշոր մարդուկ մըն էր, կըսկոր և անպէտ, խորամանկութիւն և հրբա-մտութիւն ցոլացնող աչքերով: Սեւեր հագած էր, բոլորովին գոց բրտէնկոթով մը, և լայնեղբ գլխարկ մը դրած էր Մաք Պէրրիի պէս: Ներս մտած ատեն խորին խոնարհու-թիւն մը ըրաւ և անուշ շեշտով մը ըսաւ Լէօնի:

— Ողջոյն ձեզ ի Տէր, ազնիւ Օրիորդ: Մեր Միաբա-նութեան պատին հրամաններուն համեմատ, եկած եմ ձեզ առնելու և մատուռ տանելու, ուր ձեր աղօթքը պիտի ընէք: Բայց ամէն բանէ առաջ պարտաւոր եմ ձեզի հարցնել թէ աղէկ որոշած էք մեզի հետ ըլլալ ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը:

— Ամբողջովին ձեզի հետ եմ, պատասխանեց Լէօնի, որուն սիրտը ուժգնօրէն կը բաբախէր:

— Ուրեմն եկէք, սուրբ մատուռը պիտի տանիմ ձեզ:

Լէօնի հայելիին մօտեցաւ որպէս թէ գլխարկը շտկելու համար և անտարբեր գէժքով մը հարցուց.

— Ո՛ւր կը գտնուի այդ մատուռը:

— Չեմ կրնար ճշդիւ ըսել տեղը, պատասխանեց մար-դուկը: Նախ և առաջ պէտք է որ մեր աղանդին անդա-մակցիք ձեր աղօթքներով և մաղթանքներով: Մենք չար թշնամիներ ունինք և պարտաւոր ենք զգուշութիւններ ը-նել: Աստուած իսկ կ'արգիլէ մեզ մեր բարեպաշտական հաւաքումներուն վայրը իմացնել անոնց որ մեր սուրբ

Միաբանութեան չեն մասնակցիր: Բայց կը կարծեմ թէ չէք վախնար, Օր. Լէօնի:

Աղջիկը գլուխը երերցուց և փորձեց ժպտիլ, բայց չյա-ջողեցաւ:

— Չեմ վախնար, պատասխանեց: Բայց սրտի բաբա-խում կը զգամ, ինչ որ շատ բնական է:

— Օ՛հ, շարունակեց մարդը քաղցրութեամբ, ատիկա շուտով պիտի անցնի և խաղաղութիւնը պիտի մտնէ ձեր սրտին մէջ:

Փինքէրթըն, ջերմարգելին ետեւ անշարժ կեցած, սա տպաւորութիւնը ունեցաւ թէ այս խօսքերը սոսկալի երկի-մառտ մը կը պարունակէին: Ինքզինքը դսպեց թաքստոցէն դուրս չելլելու և այս երկգիծի խօսքին բացատրութիւնը չպահանջելու համար:

— Եկէ՛ք, կրկնեց մարդը: Հոս՝ մօտը, կառք մը կը սպասէ մեզի:

Լէօնի վեհերոտ և անձկալից ակնարկ մը ձգեց ջերմար-գելին վրայ: Յետոյ, ինչպէս կ'ըսեն, քաջութիւնը ձեռք առաւ և «բարեպաշտ եղբայր»ին հետեւեցաւ: Տունէն դուրս ելան և աւելի ամայի փողոց մը մտան:

Գաղտնի ոտիկանը անոնց ետեւէն դուրս ելած էր և ստուերի մը պէս կը հետեւէր զոյգին, մերթ կառանցիկ դրան մը տակ և մերթ դուրս ցցուած պատի մը ետեւ պահ-ուրտելով, վասն զի դիտած էր թէ բարեպաշտ առաջնորդը յաճախ ետին կը դառնար ու կը նայէր: Խնդիրը չտեսնուե-լուն վրայ էր և Փինքէրթըն այս կարգի խուսափումներու մէջ վարպետ եղած էր, որով մարդը բնաւ չնշմարեց իր ներկայութիւնը:

Վերջապէս խոտորնակ փողոցի մը մէջ դարձաւ, ուր կառք մը կը սպասէր: Այսչափ խորհրդաւորութիւն շատ կասկածելի կ'երեւար Լէօնիի, որ ակամայ ետին դարձաւ, յուսալով նշմարել Փինքէրթընը:

Բայց զաղտնի ոտիկանը լաւ պահուած էր և խեղճ աղջկան սիրտը սեղմուեցաւ: Եւ դառնալու փորձութիւնը ունեցաւ պահ մը և քաջութեան ու կամքի ոյժով միայն որոշեց աւելի հեռուն ընկերանալ խորհրդաւոր անձին:

— Տէ՛ր Աստուած, կ'ըսէր ինքնիրեն, եթէ Մր. փինքէրթըն աչքէ կորսնցուց մեզ... եթէ չյաջողի մեր հետքը գտնել նորէն, ի՞նչ պիտի ըլլամ...:

Ամէնէն սոսկալի գաղափարները յղանալով, հասաւ կառքին մօտ, — հին կառք մը, որ առնուաղն անցեալ դարէն մնացած էր և սնտուկի մը ձեւը ունէր:

— Մատո՛ււ, ըսաւ առաջնորդը կառապանին, որ քաղաքավարութեամբ ողջունեց աղջիկը և դռնակը բացաւ:

Լէօնի վայրկեան մը եւս վարանեցաւ և ակնարկ մը ձգեց ետեւը: Փինքէրթընէն ո՛ր և է հետք չկար: Առաջնորդը անոր վարանումը նշմարելով, ձեռքէն բռնեց և կառք նստելուն օգնեց: Յետոյ ինք ալ ներս մտաւ և դէմը նստաւ:

Կառքին մէջ խորին մթութիւն մը կը տիրէր: Լէօնի ջղաձգօրէն բռնեց գրպանին մէջ պահած փոքր ատրճանակը, որոշած ըլլալով իրեն ընկերացողին վրայ պարպել, եթէ անիկա կասկածելի ամենափոքր շարժում մը ընէր:

Չիբրը սրարչաւ մեկնեցան փողոցին խորդուբորդ քարայտակին վրայէն և կառապանը ամէնէն մութ և ամէնէն ամայի փողոցներէն անցուց զանոնք: Աղջիկը շարունակ կը դիտէր պատուհանէն: Կը զգար թէ վնասութիւնը հետզհետէ կը պաշարէր զինք, հաստատելով որ քաղաքին այս թաղը բնաւ չէր տեսած: Եւ Փինքէրթընը չնշմարելով, անմիջապէս համոզուեցաւ թէ անիկա վերջնապէս կորսնցուցած էր իրենց հետքը: Կառքին ետեւը չէր տեսներ ո՛չ ուրիշ կառք մը և ոչ վազող մը, և ինքզինքը մեծ վտանգի մը մէջ կը նկատէր, քանի որ գաղանի ոստիկանը հոն չէր այլ ևս:

Շարժելու ոյժ չկար վրան, ապա թէ ոչ կառքէն դուրս պիտի ցատկէր և իր տունին ճամբան պիտի բռնէր: Մարդը դէպ իրեն ծռեցաւ, իր հեւացող շնչառութիւնը լսելով:

— Կը վախնա՞ք, Օր. Ֆրէնք, հարցուց:

— Մտահաղ եմ, խոստովանեցաւ աղջիկը: Կառապանը չա՛տ անծանօթ փողոցներէ կը տանի մեզ:

— Ամէնէն կարճ ճամբէն կ'երթայ և քիչ ատենէն պիտի հասնինք: Կ'երգնում ձեզի թէ վախնալու պատճառ մը չունիք: Երբ մեր խորանին առջեւ ծնրադրէք և աղօթէք, ձեր հոգին պիտի խաղաղի՝ վերջապէս:

Այս անգամ Լէօնի ալ նախդգացում ունեցաւ թէ այս

խօսքը աղետալի նշանակութիւն մը ունէր: Եւ արդէն կանթեզի մը լոյսով, որուն առջեւէն կ'անցնէր կառքը այդ վայրկեանին, տեսաւ իր դէմը նստող մարդուն երեսը և անոր վայրագ հեղնութեան արտայայտութենէն սարսուաց:

Հիմա սարսափի ծայրայեղ աստիճանին հասած էր, բայց աննուաճ կորով մը կ'զգար և ալ աւելի ոյժով կը սեղմէր իր պզտիկ ատրճանակը, որոշած ըլլալով պարպել զայն ո՛ր և է մէկուն վրայ, որ թշնամական դիտումներ ունենար:

Ապահով պիտի ըլլար եթէ գիտցած ըլլար թէ Փինքէրթըն վայրկեան մը իսկ հեռացած չէր իրմէ եւ թէ, երբ ինք կառք կը նստէր, անիկա ամէնէն մօտ փողոցին անկիւնին ետեւը պահուրտած էր: Յետոյ կառքին հեռացած պահուն անոր ետեւէն վազած և հասած էր ու սռնակի մը (սիճկի) մը վրայ ելլելու յաջողած էր:

Այս կերպով կատարեց ճամբորդութիւնը աւելի ապահովութեամբ, եթէ ոչ աւելի հանգստօրէն, քան եթէ վարձու կառք մը բռնէր: Մաքէն կ'անցընէր թէ տարաբաշտ աղջիկը որքան անձկութեան մատնուած էր և շատ կը փափաքէր իր ներկայութիւնը իմացնել անոր: Բայց ասիկա վտանգաւոր էր: Ճամբերը պիտի կրնար լսել և կարեւոր էր անոր կասկածը չարթնցնել: Ուստի Փինքէրթըն համակերպեցաւ թողելու որ Լէօնին տառապի: Յոյս ունէր թէ իր պաշտպանեալը բաւական քաջ պիտի ըլլար իր դերը մինչեւ վերջ խաղալու համար:

Կնք շատ աղէկ գիտէր կառքին անցած բոլոր փողոցները: Դիտեց թէ կառապանը հազարումէկ շրջաններ կ'ընէր և վերջապէս կը հասնէր մթաստուեր պզտիկ փողոց մը, որ ուղղակի նաւահանգիստ կը տանէր: Հոն իր ձիերուն քայլը մեղմացուց: Գաղանի ոստիկանը, բնազդաբար հասկնալով թէ նպատակին կը մօտենային, կառքէն վար ցատկեց և կառանցիկ դրան մը տակ պահուրտեցաւ:

Արդարեւ ճիշդ ժամանակն էր: Կառքը կեցաւ յաջորդ տունին առջեւ: Կառապանը աթոռակէն իջաւ և դռնակը բացաւ: Բարեպաշտ առաջնորդը դուրս ելաւ և Օր. Ֆրէնքի օղնեց որ վար իջնէ:

— Ահա եկանք, Օր. Ֆրէնք, ըսաւ: Այս վայրը, որ կը խոստովանիմ թէ քիչ մը մթին և ամայի է, թող վախ չը

պատճառէ ձեզի: Մտածեցէք թէ տակաւին խեղճուկ աղանդաւորներ ենք և թէ պէտք է որ ժամանակ մը համբերենք մինչեւ որ կարենանք աւելի պատշաճ թաղի մը մէջ գեղեցիկ և մեծ եկեղեցի մը շինել:

Լէօնի չպատասխանեց: Չորս դին կը նայէր դողդղալով և դէմքը տոգունած էր մեռելի մը դէմքին պէս:

— Հիմա գացէք ձեր գիտցած տեղը, ըսաւ առաջնորդը կառապանին և բերէք Մր. Չարլզ Թէլպօթը և Մր. Մաք Պէրրին: Անոպարեցէք, վասն զի կառախուսմը ժամը Յին կայարան կը մտնէ և այդ պարոնները հաւանաբար ձեզի կը սպասեն արդէն: Կառապանը գլխովը նշան մը ըրաւ, աթոռակին վրայ նստաւ ու մեկնեցաւ սրընթաց կերպով: Լէօնի կը քննէր այն տխուր շէնքը, որուն առջև կը գտնուէր:

— Այս տեղն է, հարցուց դողդոջուն ձայնով մը: Բայց ի սէր Աստուծոյ, մատուռ չկայ հոս: Աօրկա ապրանքներու մթերանոց մը, կամ անոր պէս բան մըն է:

— Իրաւունք ունիք, Օր. Ֆրէնք: Արդարեւ ապրանքներու մթերանոց մըն է և մենք պէտք է անցնինք մէկ ծայրէն միւսը, վասն զի մեր մատուռը բակին մէջ կը դրոշուի, շէնքին ետեւը: Մի՛ վախճաք, այն տեղ կատարեալ ապահովութեան մէջ էք: Ետեւէս եկէք:

Աղջկան ձեռքէն բռնեց և շէնքին դրանը երեք հարուածներ տուաւ կարճ միջոցներով:

— Ո՞վ է ան, ըսաւ ձայն մը ներսէն:

— «Արդարութեան» սուրբ աղանդին մէկ եղբայրը, պատասխանեց առաջնորդը:

Տարիներէն սեւցած դուռը բացուեցաւ այն ատեն և մարդուկը ներս մտաւ, իր ետեւէն քաշելով Լէօնին, որ քնազդաբար կը դիմադրէր:

— Մատուռը կարգի՞ն է, Բէդրօ, հարցուց դուռը բացող մարդուն:

— Այո՛, պատասխանեց Բէդրօ անսովոր ակնարկ մը ձգելով Լէօնի վրայ: Մոմերը վառուած են: Ամէն բան պատրաստ է աղօթքի համար:

— Լա՛ւ: Հոս կեցիր: Քանի մը վայրկեանէն ներս պիտի մտնես Մր. Մաք Պէրրին և երիտասարդ սպայ մը:

— Կ'սպասեմ անոնց, պատասխանեց Բէդրօ:

Առաջնորդը դրան մօտ գտնուած պղտիկ սեղանի մը վրայէն գողի լապտեր մը առաւ և Օր. Ֆրէնքէն խնդրեց որ իրեն հետեւի: Խեղճ աղջկը, աւելի մեռած քան կենդանի, միշտ ջղաձգօրէն կը սեղմէր չըջաղեցողին գրպանին մէջ գտնուած ատրճանակը, վասն զի համոզուած էր թէ շատ չանցած հարկ պիտի ըլլար գործածել զայն:

Առանց խօսք մը ըսելու հետեւեցաւ մարդուն: Անցան երկար մթերանոցէ մը, անտուկներով, պարկերով և քմէն տեսակ հին կարասիներով լեցուած, որոնց մէջտեղ նեղ անցք մը կար, որ շէնքին միւս կողմը կը տանէր զիրենք:

Լէօնի չէր տարակուսեր այլեւս թէ Փինքէրթըն կորսնցուցած էր իր հեռքը և ինքզինքը դատապարտուած կը զգար, վասն զի առաջնորդին և Բէդրօյի միջեւ փոխանակուած չարամիտ ակնարկները դիտած էր:

Մթերանոցէն անցնելէ ետք, մարդը դուռ մը բացաւ և մտան մեծ բակ մը, որ մթերանոցին պէս խճողուած էր ամէն մեծութեամբ անտուկներով և կարասիներով: Ժամանակ մը քալեցին այդ ապրանքներուն մէջէն: Յետոյ վերջապէս խիստ անխնամ թողուած լայն մարմանդ մը տեսնուեցաւ, որուն շուրջը բարձր պատեր կային: Այդ մարմանդին մէջտեղ աւերակ շէնք մը կը գտնուէր:

— Ահաւասիկ եկանք, յայտարարեց առաջնորդը: «Արդարութեան» մատուռը այս է: Մտէք և սեղանին առջեւ ելէք. ուր պիտի ընէք ձեր աղօթքը:

Փռած տախտակներով դուռը բացաւ և Լէօնի մտաւ տկարօրէն լուսաւորուած պղտիկ մատուռ մը: Ո՛չ ինք և ոչ իր ընկերը մուտքի աջակողմի փոքր օթեակին մէջ չնշմարեցին պատին առջեւ կեցած և շուռչը բռնած մէկը, որ Նաթ Փինքէրթընն էր:

Արդարեւ գաղտնի ոստիկանը լսած և հասկցած էր իւրաքանչիւրը այն խօսքերուն, զորս առաջնորդը աղջկան և կառապանին ըսած էր, կառքէն իջած պահուն:

Այս կերպով հասկցած էր թէ մատուռը կը գտնուէր բակին ծայրը, տունին ետեւ: Ուղեց առանց յապաղելու երթալ և այդ տեղը ուսումնասիրել: Արդարեւ եթէ տունը կամ մթերանոցին մէջ վտանգ մը կ'սպառնար աղջկան, միշտ անոր օգնելու վիճակի մէջ պիտի ըլլար բակէն մտնե-

լով այդ շէնքը: Իր յստակատեսութիւնովը շատ ժամանակի պէտք չունեցաւ այս ամէնը հասկնալու համար:

Ուստի փութած երթալ այն տունը, որ ապրանքներու մթերանոց ծառայող շէնքին յարակից էր:

Բանալիներու տրցակ մը հանեց գրպանէն և քանի մը հատը փորձեց դրան փափանքին մէջ, որ բարեբախտաբար սովորական շինուածք մըն էր և խիստ դիւրաւ տեղի տուաւ:

Այն ատեն զազունի ոտիկանը ներս մտաւ առանց ամենափոքր աղմուկի և դուռը վրայէն գոցեց: Ելեկորական լապտերը վառեց և նշմարեց երկար և մթին նրբանցք մը, որ ուղղակի գծով կ'երթար մինչեւ տունին ծայրը: Անմիջապէս հոն գնաց և բակին դուռը գտաւ: Այդ դուռը բանալիով գոցուած չէր, ինչ որ արդէն արգելք մը պիտի չըլլար Փինքէրթընին համար: Բայց ասով ժամանակ չահեցաւ: Դուռը բանալով բակը մտաւ: Ձախ կողմը, բարձրը պատ մը կը բաժնէր այդ բակը յարակից շէնքին բակէն, ուր պէտք է գտնուէր մատուռը:

Փինքէրթըն մինչեւ այդ պատին զազաթը մագլցեցաւ և վրայէն նայեցաւ ուշադրութեամբ: Արդարեւ յարակից բակին ծայրը տեսաւ խարխուլ հին աշտարակ մը:

Գազունի ոտիկանը, որուն ֆիզիքական ոյժը կը հաւասարէր իմացական ոյժին, ակնթարթի մը մէջ պատէն անցած և միւս կողմը ցատկած էր կատուի մը թեթեւութեամբ:

Այն ատեն իր առջեւը տեսաւ մատուռը, որուն պատուհաններէն տկար լոյս մը կը մաղուէր: Արդէն թեթեւ աղմուկ մը կը լսէր ետեւէն և իր կողմը ուղղուած լուսաւոր ճառագայթ մը կը տեսնէր, որոնք ստոյգ նշաններ էին թէ Լէօնի և առաջնորդը կը մօտենային:

Գազունի ոտիկանը կամացուկ մը բացաւ դուռը և աշտարակին ներսի կողմը նայեցաւ: Մարդ չկար: Ներս սրբորդեցաւ, դուռը գոցեց առանց աղմուկի եւ մուտքին աջակողմը, մութ խորշի մը մէջ պահուեցաւ: Պատրաստ բռնած էր իր երկու տարձանակները եւ լախտը, ամէն հաւանականութեան դիմադրելու համար:

Դանի մը վայրկեան ետք Լէօնի ներս մտաւ բարեպաշտ

առաջնորդին հետ: Աղջիկը շատ տոգոյն էր, բայց մատուռին կէս մթութեանը մէջ դժուարաւ կարելի էր որոշել իր աղւոր դէմքին շրջագիծերը: Խորանին մօտեցաւ, յետոյ, յանկարծ, սոսկումի ենթարկուելով, մատուռին մէջտեղը, կեցած տեղւոյն վրայ զամուսեցաւ մնաց:

Իր դողդոջուն մատովը ցոյց կուտար խորանը, երկու մոմերով լուսաւորուած, որոնց սեւորակ նշոյլը աղետալի լոյս մը կը տարածէր: Մեռելի երկու գլուխներ կ'երեւէին այդ կէս մթութեան մէջ և տարաբախտ աղջիկը կը սարսառաւ զանոնք դիտելով:

— Մի' վախճաք, Օր. Լէօնի, ըսաւ անգամ մըն ալ բարեպաշտ առաջնորդը, աղջկան ձեռքը բռնելով: Ձե'զ տեսնեմ, խորանին աստիճաններէն վեր ելէք, ծնրադրեցէք և աղօթք մը ըրէք, որպէս զի յաջողիք ձեր անհետացած հայրը գտնել և Աստուած օրհնէ մեր ջանքերը:

Եւ կէս մը քաշելով, կէս մը հրելով զայն, տարաւ մինչեւ մթաստուեր խորանին առջեւ, որուն աստիճաններուն վրայ անշարժ մնաց: Մարդը անհետացաւ, քաջալերական քանի մը խօսքեր ևս մրմուռւով:

Լէօնի ուղեց ծնրադրել: Բայց ի դուր: Սարսափը սառեցուցած էր իր սիրտը և խօսքերը կը կեցնէր կոկորդին մէջ: Յանկարծ սկսաւ հեծկլտալ: Խորանին ետեւ, վերջալոյսին մէջ, նշմարած էր ձերմակներ հազած մէկը, որուն վերեւ մեռելի մը գլուխը կար և ականջին հասաւ խուլ ձայն մը, որ հրամայական շեշտով մը կ'ըսէր.

— Ծնրադրէ' և աղօթէ': Աղօթէ' հօրդ վերադարձին համար, զոր բնաւ պիտի չտեսնես առանց իմ օգնութեան:

Տարաբախտ աղջիկը, սոսկումէն և անձկութենէն խելայեղ, ծունկի եկաւ սանդուղին աստիճաններուն վրայ և գլուխը ձեռքերուն մէջ ծածկեց, այլ ևս չտեսնելու համար այն սոսկալի երեւոյթը:

— Ամենակարօ'ղ Աստուած, կ'ըսէր հեծկլտալով, հա՛յր յաւիտենական, օգնէ' ինձի, մի' թողուր որ խելքս կորսնցնեմ:

Հազիւ թէ այս խօսքերը արտասանած էր, սրտապատառ աղաղակ մը արձակեց, որուն եկաւ խառնուիլ խորանին ետեւէն լսուող անողորմ և հեղինական ծիծաղ մը:

Գաղտնի ոստիկանը սոսկումով տեսաւ թէ խորանին աստիճանները խոյս տուին Լէօնի փափուկ մարմնին տակ եւ աղջիկը բերանաբաց ծակի մը մէջ անհետացաւ։ Զգացած էր թէ հողը կը շարժէր իր ներքեւ։ Վերջին վայրկեանին փորձած էր ոտքի ելլել, նահանջել, բայց շատ ուշ էր։ Մութ բացուածքին մէջ գահավիթեցաւ ու անոր անկումին խուլ ձայնը լսուեցաւ, — ծփծփում մը, որպէս թէ ջուրին մէջ ինկած ըլլար։

Փինքէրթըն անակնկալի եկած էր։ Բայց քառորդ րոպէ մը ետք կայծակի պէս դուրս խոյացաւ իր պահուըտած օթեակէն, մէկ ոստումով ցատկեց մինչեւ խորանը եւ լախտի զարհուրելի հարուած մը տուաւ իր թաքստոցէն դուրս ելլող կեղծ ոգիին, անկենդան վիճակի մէջ գետին փռելով զայն։ Յետոյ խաղցուց՝ ծլակը, որ խորանին մէկ կողմին վրայ կը գտնուէր եւ սանդուղին աստիճանները վերցնելու կը ծառայէր։ Ծակը, որ փակուած էր Օր. Ֆրէնքի վրայ, անմիջապէս երեւան եկաւ։

Փինքէրթըն իր ելեկտրական լապտերին միջոցաւ լուսաւորեց այդ ծակը ու երեւան հանեց ջրանց մը, որուն ջուրը կը հոսէր մեծ արագութեամբ։ Տարակոյս չկար թէ այդ ջուրը կը թափէր նաւահանգիստին մէջ եւ Լէօնի կորսուած էր եթէ անմիջական օգնութիւն չհասցուէր իրեն։

Գաղտնի ոստիկանը չվարանեցաւ։ Զուրին խորը մխրձուեցաւ։ Ինչ մը ետքը մակերեսը ելաւ եւ ուժգնօրէն լողաց դէպ առաջ, ակռաներուն մէջ բռնելով իր ելեկտրական լապտերը։

Քանի մը րոպէ ետք հասաւ աղջկան մարմնոյն, որ ջրանցքին վրայ կը լողար։ Անմիջապէս բռնեց զայն, գլուխը այդ դարչահոտ ջուրէն վեր բռնելով։

Հարկ էր միշտ դէպ առաջ լողալ այդ նեղ ջրանցքին մէջ։ Խորանէն ծակին մէջ ցատկելով, գաղտնի ոստիկանը դիտած էր թէ կարելի չէր նոյն ճամբով դուրս ելլել, վասն զի միջնորմերը լերկ եւ խոնաւ էին։ Եւ յետոյ, ծակը նորէն գոցուած էր մեքենականօրէն։

Գրէթէ քառորդ ժամէ մը ի վեր կը յառաջանար ջրանցքին մէջ, կռնակին վրայ առած ըլլալով զգայալիբի Լէօնին, երբ վերջապէս հասաւ տեղ մը, ուր ճամբան կը լայնուար։

Եւ ուր կը գտնուէր կոյուղիի բերան մը, ուրկէ կը բարձրանար երկաթէ սանդուղ մը։ Ասիկա այն բերանն էր, ուրկէ կ'իջնէին ջրանցքը մաքրելու պաշտօն ունեցող գործաւորները։

Փինքէրթըն խիստ մեծ նեղութեամբ ելաւ այդ սանդուղէն։ Մէկ ձեռքովը բռնած էր ձողերը եւ միւսով՝ աղջկան մարմինը։ Կատարը հասնելուն պէս ուսերով կրթնեցաւ ծակը գոցող երկաթեայ կափարիչին, զոր յաջողեցաւ վեր հանել։ Զարմանքի ազդակ մը լսուեցաւ վերէն։ Փողոցը բաւական օգեւորուած էր եւ ապշահար անցորդները կը վազէին ջրանցքէն դուրս ելլող այս մարդուն բեռը առնելու։

Բազմութեան մէջ ոստիկան մը կը գտնուէր։

— Ի՞նչ կ'ընէք հոգ եւ ինչո՞ւ ջրանցքին մէջ իջաք, հարցուց հեղինակաւոր շեշտով մը։

Փինքէրթըն ոստիկանին մօտեցաւ եւ ցած ձայնով ըսաւ անոր ականջն ի վար։

— Կառք մը բերել տուէք եւ այս աղջիկը առնելով տարէք իր տունը, Իէլէյս Սթրիթ, 265։ Ես նախ Փինքէրթընն եմ։ Աճապարեցէք։ Ամէնէն մօտիկ ոստիկանատունը ո՞ւր է։

Ոստիկանը յարգանքով բարեւեց, երբ անուանի ոստիկանին անունը լսեց։ Ամէնէն մօտիկ պահականոցին տեղը ցոյց տուաւ, կառապան մը կանչեց եւ նուազած աղջիկը կառքին մէջ դրաւ, Փինքէրթընին ըսած տեղը տանելու։

F O L . U M A S

Այդ օրը, Քանադայի սահմանագլուխէն Նիւ Եօքս եկող կառախուծը կէս ժամ կեցած էր Ալպանիի մէջ։ Ա. կարգի վակոնի մը մէջ, ամերիկեան բանակին պատկանող երիտասարդ սպայ մը, թիկնաթոռի մը վրայ հանգստաւէտ կերպով նստած, իր լրագիրը կը կարդար։

26 տարեկանի մօտ աղւոր տղայ մըն էր սեւ ու գանդուր մագերով, հպարտօրէն վեր դարձուած պեխերով եւ

գեղեցիկ աչքերով, որոնց համարձակ նայուածքը անմիջապէս համակրութիւն կը ներշնչէր:

Կառախուժորդ վերջապէս ճամբայ ելաւ: Երբ քաղաքէն անցնելով բաց դաշտ ելաւ, երիտասարդ սպան գլուխը վերցուց եւ ըստ դիպուածի նայեցաւ վակոնին միւս ծայրը:

Յանկարծ իր բոլոր անգամներովը սարսռաց: Թիկնաթուռի մը մէջ նշմարած էր երիտասարդ սպայ մը, որ ճիշդ իրեն կը նմանէր ա՛յն աստիճան որ տեսնողը պիտի կարծէր թէ իր երկւորեակ եղբայրն էր: Միեւնոյն փայլուն եւ դանդուր մազերը, միեւնոյն յաղթական պիտերը: Զուրի երկու կաթիլներ ասկէ աւելի զէին նմաներ իրարու:

Առաջին սպան դեռ իր ապշութենէն չոթափած, իրեն նմանող անձը ոտքի ելած եւ իրեն մօտեցած էր, զինուորական բարեւ տալով:

— Տեղակալ Զարլզ Թէլպօթի հե՛տ է որ պատիւ ունիմ խօսելու, հարցուց ժպտելով:

Սպան, որուն ուղղուած էր այս հարցումը, շատ զարմանալով, պատասխան չտուաւ: Մոշոր բացուած աչքերով կը դիտէր այդ երիտասարդը, դոր կեանքին մէջ չէր տեսած, եւ որ իր անունը եւ մականունը գիտէր: Պարիկներու աշխարհին մէջ կը կարծէր ինքզինք:

— Եթէ հաճիք որ ձեր քովը նստիմ, ըսաւ իրեն նմանող անձը ակամայ խնդալով Թէլպօթի զարմանահար դէմքին վրայ, հանելուկին բացատրութիւնը պիտի տամ ձեզի:

— Բայց աւելորդ է հարցնելիդ, մրմռաց տեղակալը: Կ'աղաչեմ, պարոն...

— Բօլ Բէռիէ աւարտեց զազտնի ոտտիկանը ինքզինքը ներկայացնելով:

Նստաւ Թէլպօթի քով, գրպանէն նամակ մը հանեց եւ երկնցուց սպային:

— Կը հաճի՞ք նախ եւ առաջ սա քանի մը տողերը կարդալ, Մր. Թէլպօթ:

Տեղակալը նամակը առաւ:

— Ա՛հ, պոռաց գիրը ձանձնալով, հօրաքրոջս աղջկան նամակն է: Կարդանք նայինք:

«Միւրեցեալդ իմ, Կ'աղաչեմ որ կատարելապէս վստահիս աս տոմսակը կրողին: Հռչակաւոր գաղտնի ոտտիկան նաթ

փինքերթընը կամ անոր գործակիցներէն մէկն է: Մեծ վտանգի մէջ եմ եւ ճշմարիտ բախտաւորութիւն մըն է որ անոր դիմած եմ: Այս տոմսակը կրողը քեզի ի՛նչ որ ըսէ, գործադրէ: Լիակատար բացատրութիւններ պիտի տայ քեզի: Գորովանքով կը սեղմեմ ձեռքերդ. — Բօլ ԼէՕնի»:

Սպային դէմքը անմիջապէս իր արտայայտութիւնը փոխեց եւ յանկարծական կարմրութիւն մը պատեց անոր դժգոյն այտերը: Երկու ձեռքերը երկնցուց երիտասարդ ոտտիկանին:

— Ուրեմն Մր. Փինքէրթընի՞ հետ խօսելու պատիւը եւ հաճոյքը ունիմ, հարցուց բոլորովին յուզուած:

— Ո՛չ, պատասխանեց երիտասարդ ոտտիկանը, իմ բուն անունս տուի ձեզի: Բօլ Բէռիէ կը կոչուիմ եւ գործակիցներէն մէկն եմ վարպետին, որ ձեր մօտ զրկեց զիս:

Զարլզ Թէլպօթ անոր ձեռքը սեղմեց սիրալիւր կերպով:

— Շատ ուրախ եմ որ ձեր գրասենեակը կը հաճի այս գործով զբաղիլ, ըսաւ: Շատ սրանեղած էի որ հօրաքրոջս աղջիկը դիմած էր «Արդարութեան», վասնզի ամենադճղն վստահութիւն չունիմ այդ մեծաշուք տիտղոսը ամենող մարդոց վրայ:

— Վտանգը ճիշդ այդ «Արդարութեան» գրասենեակէն է որ կուգայ Օր. Ֆրէնքի ու թերեւս նաեւ ձեզի համար, ըսաւ գաղտնի ոտտիկանը:

Եւ բացատրեց Զարլզ Թէլպօթի թէ բարեպաշտ Մաք Պէրրի ի՛նչպէս սպրդած էր ԼէՕնիի մօտ:

— Իրաւունք ունիք, յայտարարեց սպան երբ Բօլ աւարտեց իր պատմութիւնը: Մարդ գրէթէ կրնայ կարծել որ այդ անձերը ոճիր մը գործելու միտք ունին:

— Վարպետիս կարծիքն ալ այդ է, եւ առոր համար է որ օգտակար դատեց Օր. Ֆրէնքի եւ Մաք Պէրրիի զրկած մարդուն հետեւիլ մինչեւ մատուռը, ուր Օր.ը պիտի աղօթէ:

— Մր. Մաք Պէրրի կ'յարան գալով զի՞ս ալ մատուռ պիտի տանի:

— Այո՛: Բայց ձեր օտեղը ես պիտի անցնիմ, տեղակալի Խէս հագուելուս նպատակի այս է, ըսաւ Բօլ խնդալով: Զիս ձեր տեղը պիտի դնէ, Մր. Թէլպօթ, եւ բնաւ պիտի չկասկածի, որովհետեւ ձեր լուսանկարէն կը ձանձնայ ձեզ ու ես շատ կը նմանիմ ձեզի, ինչպէս որ նոյն ինքն դուք

ըսիք: Երբ կառախումբը նիւ Եօրք հասնի, դուք ձեր վա-
կոնին մէջ կը մնաք մինչեւ որ անհետանամ Մր. Մաք Պէր-
րիի հետ: Յետոյ կառք մը կը նստիք և կ'երթաք ձեր հօրա-
քրոջ աղջկան տունը, ուր կ'սպասէք դէպքերուն հետեւանքին:

— Շատ աղէկ, պատասխանեց երիտասարդ սպան: Ձեր
փափաքածը պիտի ընեմ, քանի որ Լէօնի այդպէս կը խնդրէ
ինձմէ: Եւ յետոյ համոզուած եմ թէ դուք ինձմէ աղէկ
գիտէք թէ ինչ ընթացքի հետեւելու է:

Երկու երիտասարդները յետոյ գործին քանի մը ման-
րամասնութիւններով զբաղեցան և բարեկամաբար խօսե-
ցան մինչեւ որ կառախումբը կայարան մտաւ: Այն ատեն
Բօլ բաժնուեցաւ Չարլզ Թէլլօթին և գնաց վակոնին դրանը
առջեւ կեցաւ, որպէս զի կառախումբը կենալուն պէս կա-
րենայ վայր ցատկել:

Հաղիւ թէ քանի մը քայլ առած էր, վերէն վար սևեր
հագած պարոն մը իրեն մօտեցաւ գլխարկը ձեռքը և քաղա-
քավարութեամբ հարցուց.

— Արդեօք տեղակալ Չարլզ Թէլլօթի՞ն հետ խօսելու
պատիւը ունիմ:

— Ես ինքս եմ, պատասխանեց Բօլ համարձակօրէն:
Դուք անշուշտ Մր. Մաք Պէրրիին էք:

— Ձեզի ծագայելու պատրաստ, Մր. Թէլլօթ: Կա-
յարան եկած եմ ձեզ առնելու, ինչպէս որ Օր. Ֆրէնք ան-
շուշտ իմացուցած է ձեզի:

— Այո՛, այո՛, տեղեակ եմ: Ուրեմն պէտք է որ ձեր
մատո՞ւնը երթամ հետազօտութիւններու ամբողջ տեւողու-
թեան միջոցին ձեր աղանդին յարելու համար: Պէտք է
խոստովանիմ ձեզի թէ ես ջնաճեալ մէկը չեմ, Մր. Մաք
Պէրրի և թէ այդ բոլոր արարողութիւնները կը նկատեմ
իրեն կատարելապէս ցնորական և աւելորդ: Բայց կ'են-
թադրեմ թէ ուրիշ կերպով պիտի չշարժիք ընաւ, թէ ա-
տենք ձեր սովորութիւններն են, որ ձեր կրօնական դադա-
փարներուն կը համապատասխանեն և իրա՛ւ որ հարկ չկայ
ըսելու թէ ձեր պահանջումներուն կը համակերպիմ, քանի
որ ասիկա միակ միջոցն է ապահովելու ձեր աջակցութիւնը,
զոր հօրաքրոջս աղջիկը թանկագին կը նկատէ:

Մաք Պէրրի գլխարկը գլուխը դրաւ և քաղցրութեամբ
պատասխանեց:

— Աղէկ կ'ընէք, Մր. Թէլլօթ: Մենք առանց Աստու-
ծոյ բան մը չենք ըներ և կրնամ ըսել թէ անոր օժանդա-
կութեանը շնորհիւ ձեռք կը բերենք արտասովոր արդիւնք-
ներ: Տարակոյս չունիմ թէ աստուածային շնորհին պիտի
արժանանաք երբ ծնրադրէք մեր խորանին առջեւ ու շեր-
մեռանդ աղօթք մը ընէք սրտովին:

Բօլ շրթունքը խաճաւ վրը կեղծաւորին քիթին չխըն-
դալու համար: Մաք Պէրրիի բոլոր խօսքերը կեղծ էին:
Բայց դադանի ոստիկանը յարգանքի և ակնածութեան երե-
ւոյթ մը առաւ, ինչ որ գոհունակութեան ժպիտ մը առաջ
բերաւ Մաք Պէրրիի լերկ դէմքին վրայ: Յետոյ անոր հետ
նստաւ հին կառքին մէջ, որ կայարանին դրան առջեւ ի-
րենց կ'սպասէր:

— Ձեր վրայ թուղթեր, ինքնութեան վկայագիրներ
ունի՞ք, Մր. Թէլլօթ, հարցուց Մաք Պէրրի:

— Անշուշտ: Պէտք ունի՞ք:

— Այո՛: Ոստիկանատուն պիտի երթամ և կ'ուզէի քօ-
միսէրին ներկայացնել զանոնք:

— Ձե՞մ կրնար ձեզի հետ գալ, հարցուց Բօլ, զարմանք
կեղծելով:

— Անկարելի է: Տուէք ձեր թուղթերը: Անոնք այս
իրիկուն իսկ ձեզի կը վերադարձուն:

— Առէք, ըսաւ Բօլ դրպանէն թղթապանակ մը հանե-
լով և ընկերոջը տալով: Ասոր մէջ պիտի գտնէք վկայագիր-
ներս:

Մաք Պէրրի փութով առաւ թղթապանակը և դրպանին
մէջ անհետացուց: Բօլ ներքնապէս կը հիանար հեռատեսու-
թեանը վրայ Փինքէրթընի, որ առաջուրնէ ըսած էր իրեն
թէ կեղծ ոստիկանը անշուշտ իր թուղթերը պիտի ուզէր
իրմէ: Մաք Պէրրի փորձեց բարեպաշտական խօսակցութեան
մը սկսիլ և Բօլ այնպէս ցուցուց թէ մեծապէս կը շահա-
ղըրդուէր «Արդարութեան» տնօրէնին ուռուցիկ խօսքե-
րէն: Իրականին մէջ, անիկա կը դիտէր փողոցները, որոնցմէ
կառապանը կ'անցընէր իր ձեռքը և Փինքէրթընի պէս կը
նշմարէր անոր կատարած վարպետ չըջանները:

Կառքը վերջապէս կեցաւ այն միջատուեր տունին առ-
ջեւ, ուր Օր. Ֆրէնք և իր առաջնորդը մտած էին քիչ մը

առաջ: Մաք Պէրրի երեք հարուած զարկաւ դրան և պահապանին հարցումին պատասխանելով ըսաւ .

— «Արդարութեան» սուրբ աղանդէն եղբայր մը:

Դուռը քացուեցաւ և երկու մարդիկը ներս մտան:

Բօլ իր առաջնորդին հետեւեցաւ ապրանքներով խճողուած մթերանոցին և քակին մէջէն: Մատուռին առջեւ հասնելով, Օր. Ֆրէնքի պէս կասկած մը ունեցաւ:

— Մերադրեցէք խորանին առջեւ ու աղօթեցէք, Մրթէլպօթ, ըսաւ Մաք Պէրրի: Եղէ՛ք...

Զկրցաւ աւարտել: Խորանին ետեւէն ճերմակ երեւոյթ մը դուրս ելաւ:

— Փախէ՛ք, Մաք Պէրրի, պոռաց, փախէ՛ք, մատուցեցա՛նք:

Մաք Պէրրի նահանջեց սարսափահար և քիչ մնաց որ ղետին իյնալ զգայազիրկ:

Խորանին աստիճաններէն իջնող մարդը, որ հիմա վերկ'առնէր իր դիմադիծերը քողարկող գարշատեսիլ դիմակը, Օր. Ֆրէնքի տունը եկող առաջնորդն էր, զոր Փինքէրթըն զգայազիրկ ըրած էր և որ հիմակ սթափած էր իր նուազումէն: Հասկցած էր վտանգը և կը փորձէր փախչիլ, իմացնելէ ետք իր տիրոջը որ ինք ալ փախչի:

Բայց Բօլ ատրճանակը հանեց և ուղղեց Մաք Պէրրի վրայ, որ կը դողար:

— Զեռքերնիդ վե՛ր, պոռաց: Երկուքդ ալ կը ձերբակալեմ, թշուառականներ: Ի՞մ կալանաւորներս էք:

— Ո՛չ տակաւին, ըսաւ Մաք Պէրրի հեզնաբար, ինք ալ իր ատրճանակը հանելով:

Հրազէնի երեք հարուածներ պարպուեցան միեւնոյն ատեն, վասն զի կարծեցեալ ուրուականն ալ նշան առած էր զաղտնի ոստիկանին վրայ:

Բօլ, աջ թեւէն վիրաւորուելով, անմիջապէս ցատկեց և սիւնի մը ետեւ ապաստանեցաւ: Իր զնդակը դպած էր Մաք Պէրրիի գլխուն: Զարագործը, ինչպէս նաեւ իր մեղսակիցը դիմացի սիւնին ետեւը ապաստան փնտռեցին: Այն ատեն սկսաւ կանոնաւոր հրացանաձգութիւն մը, որ յանկարծ ընդմիջուեցաւ մատուռէն ներս խոյացող Փինքէրթընի և քանի մը ոստիկաններու ժամանումով: Հրազէնի քանի մը

հարուածներ ևւս, յետոյ զիրկընդխառն կարճատեւ կռիւ մը և երկու ոճրագործները պարապնդուեցան և անկարողութեան մատնուեցան:

Փինքէրթըն, Օր. Ֆրէնքը ոստիկանին յանձնելէ ետք, մօտակայ պահականոցը գացած, օգնական ոյժ առած և ապրանքներու մթերանոցը դարձած էր, կարգախօսը տալով դռնապանին: Լախտի հարուածով մը զգայազիրկ ըրաւ դուռը բացող մարդը, ոստիկանի մը հսկողութեան յանձնեց զայն և իր օգնական ոյժին մնացեալ մասովը մատուռէն ներս խոյացաւ: Ճիշտ ժամանակին եկած էր գէշ դիրքէ մը աղատելու համար իր հաւատարիմ գործակիցը:

Գալով երիտասարդ տեղակալ Թէլպօթի, Օր. Ֆրէնքի տունը գացած ատեն շատ զարմացաւ բժշկի մը ձեռքը գտնելով իր սիրելի նշանածը: Բարեբախտաբար ամէն վտանգ անհետացած էր և Լէօնի իր գիտակցութիւնը կը վերստանար իր հօրաքրոջ տղուն եկած ատենը:

Ուրախութեան արցունքներով ընդունեց զայն և գլխուն եկածները պատմեց անոր: Ժամ մը ետք նախ Փինքէրթըն միացաւ իրենց և այդ աղետալի գործին բոլոր մանրամասնութիւնները հաղորդեց: «Արդարութեան» գրասենեակը ուրիշ բան չէր բայց եթէ չարագործներու որջ մը, որոնք իրենց զոհերը կը հրապուրէին բարեպաշտական և կեղծաւոր ծեղծեքումներով:

Փինքէրթըն տարօրինակ գտած էր որ Մաք Պէրրի այդքան լաւ տեղեկութիւն ունեցած ըլլար Ֆրէնք ընտանիքին մասնաւոր գործերուն վրայ: Անոր արարքները դրդած էին զինք աւելի մօտէն զբաղիլ «Արդարութեան» գրասենեակով և անոր տնօրէնով: Գիտենք թէ ի՞նչ ճարտար ձեւով ձեռք անցուցած էր ոճրագործներու խումբը: Դժբախտաբար քանի մը զոհեր արդէն իրենց կեանքը կորսնցուցած էին այս ծուղակ—խորանին վրայ, ուր աղօթելու կը տանէին զիրենք: Ժամանակ մը ետքը իմացուեցաւ ասիկա արբանեակներէն մէկուն խոստովանութիւնովը Մաք Պէրրիի յղացած ծրագրին՝ իր օձիքը ազատելու համար Ֆրէնք ընտանիքէն:

Ապիրաւը, որ Լէօնի հօր՝ ծերունի Հէրալտի հետ յարաբերութեան մէջ գտնուած էր, Ե՛ւ է պատրուակով մատուռ տարած և անհետացուցած էր զայն: Մարմինը գտնուեցաւ նաւահանգիստի ջուրերուն մէջ:

Յետոյ ուղեց անհետացնել նաև Լէօնին և Չարլզ Թէլ-
պօթը, այս վերջինին բոլոր թուղթերը գողնալէ ետք։
Խուսմբին անդամներէն մէկը ինքնութեան այդ թուղթերը
պիտի գործածէր տեղակալին անուամբ և անոր տեղ տիրա-
նալու համար Հէրալտ Ֆրէնքի հարստութեան։

Այս յայտնութիւնները ընող մեղսակիցը չուղեց անուա-
նել միւս անդամները այս գարշելի աղանդին, որուն հետ
Փինքէրթըն շատ զգայացունց և վտանգաւոր գործեր պիտի
ունենար ապագային մէջ։

Մաք Պէրրի, որ իր բուն անունովը Պօրհէմ կը կոչուէր,
մահուան դատապարտուեցաւ և կառափնատ հանուեցաւ,
ինչպէս նաև Ֆրանսին, —այն մեղսակիցը, որ ուրուականի
դերը կը խաղար և խորանին աստիճանները կը բանար զո-
հերուն տակ։ «Արդարութեան» միւս անդամները, զորս
կարելի եղաւ բռնել, Սինկ—Սինկ ղրկուեցան երկար տա-
րիներու համար։

Օր. Ֆրէնք և տեղակալ Թէլպօթ այս եղերական դէպ-
քերէն ժամանակ մը ետք իրարու հետ ամուսնացան եւ
չմոռցան իրենց երախտագիտութիւնը յայտնել գաղտնի ու-
տիկանին որ իրենց կեանքը փրկած էր։

Վ Ե Ր Ձ

910

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007238 18

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007237 17

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007236 16

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007235 15

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007241 21

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007240 20

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007239 19

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007234 14

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007233 13

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007232 12

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007231 11

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007230 10

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007229 9

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007228 8

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007227 7

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007226 6

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007225 5

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007224 4

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007223 3

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL1007017 2

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0933053 1

